

φοιτητικά, βία, σύγκρουση

πράξεις, στερεότυπα και κάποιες πρώτες σκέψεις, τροφή για συζήτηση για ένα ζήτημα όχι περισσότερο σηματικό από άλλα

Οι 4 τελευταίες φοιτητικές πορείες ήταν σίγουρα συμπικνωμένες εμπειρίες. Συνέβησαν πολλά και σηματικά. Ανάμεσα σ' αυτά υπήρξαν και οι διάφορες εκδηλώσεις «βίας» και «σύγκρουσης».

Τα κάγκελα του υπουργείου, οι πέτρες στην αστυνομία, οι κατεστραμμένες κάμερες, τα σπρει, τα σπασίματα κτλ.

Η κριτική, οι αποδοκιμασίες, το «εί και τι έγινε», οι καταγγελίες, οι προβοκατορολογίες και η θεοποίηση τέτοιων πρακτικών στοιχειώνονται κατά βάση από στερεότυπα.

Στερεότυπα που δεν αφήνουν περιθώρια για ουσιαστική συζήτηση γύρω από τις πράξεις, τους λόγους, τις αιτίες και τις προοπτικές τους. Η σύγκριση και οι εύκολες απατησεις βασιλεύουν.

Για μας, η σημασία του φοιτητικού κινήματος δεν βρίσκεται στα αιτήματα ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16, ούτε στην προάσπιση του δημόσιου χαρακτήρα του πανεπιστημίου. Σ' αυτά όντως αναγνωρίζουμε μια αξία, αλλά κάθε προσκόλληση τελικά καταλήγει σ' αδιέξοδα. Τα πιο σημαντικά συμβαίνουν αλλού: στις οριζόντιες δομές, στις σχέσεις που αναπτύσσονται καθημερινά, στις πολιτικές ζυμώσεις, στα ζητήματα που ανοίγουν, στην πολυμορφία των δράσεων, στην οικειοποίηση χώρων και χρόνων, στη θέληση, την ευαισθησία και την αποφασιστικότητα κάποιων ανθρώπων. Όλα αυτά και ακόμη περισσότερο τα οποία ακόμη λείπουν, συνθέτουν δυναμικές απελευθερωτικές διαδικασίες. Τέτοιες διαδικασίες εμείς προκρίνουμε, καθώς αυτές υπερβαίνουν ένα μερικό αγώνα και εντάσσονται σε έναν γενικότερο, τον αγώνα για ζωή και ελευθερία.

Ο εχθρός δεν βρίσκεται απλά σ' ένα υπουργείο ή σ' ένα νομοσχέδιο, αλλά αναφέρεται σ' ένα γενικευμένο πλέγμα αιχμαλωσίας που συνθέτει το σκηνικό της εποχής. Το σύστημα μας επιβάλλεται από παντού. Χίλιοι καταναγκασμοί και άλλοι τόσοι μεταμφιεσμένοι σε επιλογές: μισθωτή εργασία, πειθαρχία, κατανάλωση, εκπαίδευση, οικογένεια, lifestyle, ιεραρχία. Η ατομική και κοινωνική ύπαρξη οριοθετείται από την κανονικότητα. Γι' αυτό το λόγο και αναγνωρίζουμε μια ιδιαίτερη σημασία σε εκείνες τις στάσεις και τις πρακτικές που αμφισβητούν στην πράξη την παντοδυναμία του συστήματος και συγκρούονται στο βαθμό που τους αναλογεί με την κανονικότητα, τον νόμο και την τάξη.

Ας ξεκαθαρίσουμε ορισμένα πράγματα σχετικά με τη σύγκρουση. Σύγκρουση δεν είναι μόνο η ευθεία αντιπαράθεση με τις δυνάμεις καταστολής, οι επιθέσεις σε συγκεκριμένους στόχους, τα σαμποτάζ κτλ. Σύγκρουση αποτελεί κάθε στάση και πρακτική που υπερβαίνει την κανονικότητα του συστήματος και σηματοδοτεί ένα πέρασμα από τη διαμαρτυρία και την συνδιαλλαγή, στην ρήξη και την επίθεση.

Η βία βρίσκεται σε κάθε πτυχή της καθημερινότητας σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Βία αποτελεί η ίδια η ύπαρξη του εκμεταλλευτικού συστήματος. Από τη βία της καταπίεσης και του πολέμου, στην καθημερινή-μοριακή βία των καταναγκασμών, των ρόλων, των σχέσεων... Αυτή τη βία δεχόμαστε από τη στιγμή που γεννιόμαστε και κάθε μέρα την ανεχόμαστε, την εσωτερικεύουμε και την αναπαράγουμε. Οι επιπτώσεις στην ζωή μας με πολύ σοβαρές, τόσος πόνος, τόσος θυμός, τόσος φόβος, τόση ταπείνωση, τόση απελπισία. Αυτή η συστημική βία αποτελεί και την αιτία της οργανωμένης ή και αυθόρμητης αντι-βίας των καταπιεσμένων καθ' όλη την ιστορική πορεία, σ' όλα τα μήκη και τα πλάτη του πλανήτη. Για αυτό ακριβώς μιλάμε για κοινωνική αντι-βία και όχι απλά για βία. Σ' αυτό το σημείο και τουλάχιστον σ' ένα θεωρητικό επίπεδο, οι εκδηλώσεις κοινωνικής αντι-βίας μας φαίνονται δικαίες και καθόλα δικαιολογημένες. Πράγματι, υπάρχουν χίλιοι λόγοι να πεταχθεί μια πέτρα στους μπάτσους, να καεί μια κάμερα, να «λερωθούν» με σπρέι όλα τα κυριλομάγαζα της τσιμισκής, να... Αυτό βέβαια, δεν σημαίνει ότι προκρίνουμε κάθε τέτοια ενέργεια. Μια τέτοια ενέργεια τοποθετημένη σε πραγματικό τόπο και χρόνο, μπορεί να ανοίγει διεξόδους, μπορεί όμως να γεννά προβλήματα και να εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους.

Ειδικά αν έχει να αντιμετωπίσει την κρατική καταστολή, τη μηντιακή προπαγάνδα και χρόνια κολλημάτα. Η μικρή μας εμπειρία των φοιτητικών πορειών αυτό μας έχει δείξει.

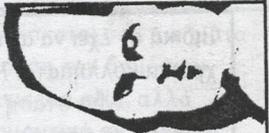
Μια στάση στην πρώτη φετινή πορεία για τα φοιτητικά, 10 Γενάρη: πολύς κόσμος, τα κάγκελα στο υπουργείου πέφτουν, στη συνέχεια δακρυγόνα και πέτρες στα ματ από αρκετό κόσμο, επιστροφή, και άνθρωποι διαφορετικοί μεταξύ τους αποφασισμένοι στις τελευταίες γραμμές του μπλοκ. Όλα αυτά σημαίνουν πολλά και όσοι και όσες βρέθηκαν εκεί το γνωρίζουν. Τότε μεταξύ άλλων μίλησε το συλλογικό αυθόρμητο. Ένα αυθόρμητο που έκρυβε πίσω του σχέσεις, θέληση, οργή και μια έστω μειοψηφική συλλογικά κατεκτημένη πολιτική στόχευση (το υπουργείο). Τέτοιες καταστάσεις προκρίνουμε και επιθυμούμε. Όπως επίσης προκρίνουμε την πρακτική των κατεστραμένων καμερών στην οποία αναγνωρίζουμε όντως μια ξεκάθαρη και επικοινωνιακή πολιτική στόχευση, μια προοπτική και ένα αίσθημα ευθύνης στον τρόπο που έγιναν.

Από κει και πέρα έγιναν πολλά τα οποία για πολλούς φαντάζουν ακατανόητα. Σπασίματα, η επίθεση στο ζητά, μολότωφ, το βανάκι της ΕΤ3... Το' παμε και παραπάνω, αντιλαμβανόμαστε τις αιτίες τέτοιων πρακτικών. Το ερώτημα όμως βρίσκεται στο πώς και αν τέτοιες πρακτικές στα πλαίσια του συγκεκριμένου αγώνα μπορούν να αποκτούν νόημα, να συμβάλλουν στη ριζοσπαστικοποίησή του και να μη δρουν αντιθετικά. Το σημείο είναι λεπτό και δυσκολεύομαστε να έχουμε ξεκάθαρη θέση για όλα αυτά. Το μόνο σίγουρο είναι ότι θα τα υπερασπιζόμαστε απέναντι στις δυνάμεις καταστολής και την προβοκατορολογία.

Οι πράξεις θα πρέπει να ζυγίζονται πρώτα και να αντιλαμβάνονται το χρόνο και το χώρο. Κάθε συγκρουσιακή πρακτική οφείλει να υπερασπίζεται τον εαυτό της και να διαχειρίζεται τις συνέπειές της. Η εκθήση στις δυνάμεις καταστολής ανθρώπων που δεν το έχουν επιλέξει, δείχνει το λιγότερο έλλειψη σοβαρότητας. Η ευθύνη, η αλληλεπίδραση των φορέων τέτοιων πρακτικών με τον υπόλοιπο κόσμο, η επικοινωνία των λόγων και η διάχυσή τους αποτελούν σημαντικά στοιχεία. Η πολιτική βία δεν αποτελεί τη πεμπτούσια του αγώνα, ούτε είναι αυτοσκοπός, αποτελεί ένα μέσο ανάμεσα σ' άλλα το οποίο αν χρησιμοποιηθεί σωστά έχει να προσφέρει τόσο στους φορείς του όσο και στον ίδιο τον αγώνα.

Ποθούμε στιγμές όπου η τάξη και η αταξία, η οργάνωση και ο αυθορμητισμός, το βίωμα και η συνείδηση συναντιούνται. Σ' αυτές τις στιγμές γονιμοποιούνται οι ευαισθησίες, οι αντιλήψεις και η οργή, ανοίγονται περάσματα και οξύνονται οι ιαντιθέσεις. Όλα αυτά μπορεί να φαντάζουν μακρινά και ανέφικτα, όμως η ιστορία μας κλείνει πονηρά το μάτι. Άλλοτε μέσα από νηνεμίες ξεσπάσαν καταγαίδες και άλλοτε όταν όλα προμηνύαν θύελλες, ξάφνου τα πάντα ησυχάζαν.

Η συζήτηση, η συλλογικοποίηση, η δημιουργικότητα, οι άμεσες δράσεις, η οικειοποίηση-μεταστροφή χώρων αποτελούν σοβαρές κατευθύνσεις. Πράγματα που ήδη συμβαίνουν. Όσο αυτά βαθαινουν, όσο ανοίγουν ζητήματα, όσο δημιουργούνται σχέσεις, όσο σκέψεις και αρνήσεις γονιμοποιούνται τόσο αυτός ο αγώνας θα αποκτά νόημα. Μέσα σ' αυτά βρίσκεται και η σύγκρουση ως μια ιστορική επιλογή ανθρώπων που βιώνουν την καταπίεση και τολμούν να φωνάξουν φτάνει πια! Δυστυχώς, βρισκόμαστε ακόμη στο ως πότε.

Ας πούμε πως βλέπεις κάποιον
στο δρόμο να χτυπάει ένα
σκινλί. Διαμαρτύρεσαι, εξηγείς
του λες να σταματήσει
αυτός συνεχίζει και
σου λέει να σκάσεις.
Το λογικό και δίκαιο λέει:
αν έχεις τη δύναμη,
ακόμη και δια της βίας,
το αραγκάζεις να σταματήσει.
Πόσο μάλλον
αν είσαι εσύ το σκινλί.
Αν χρειαστούν κλωτσιές,
θα πέσουνε και κλωτσιές.

